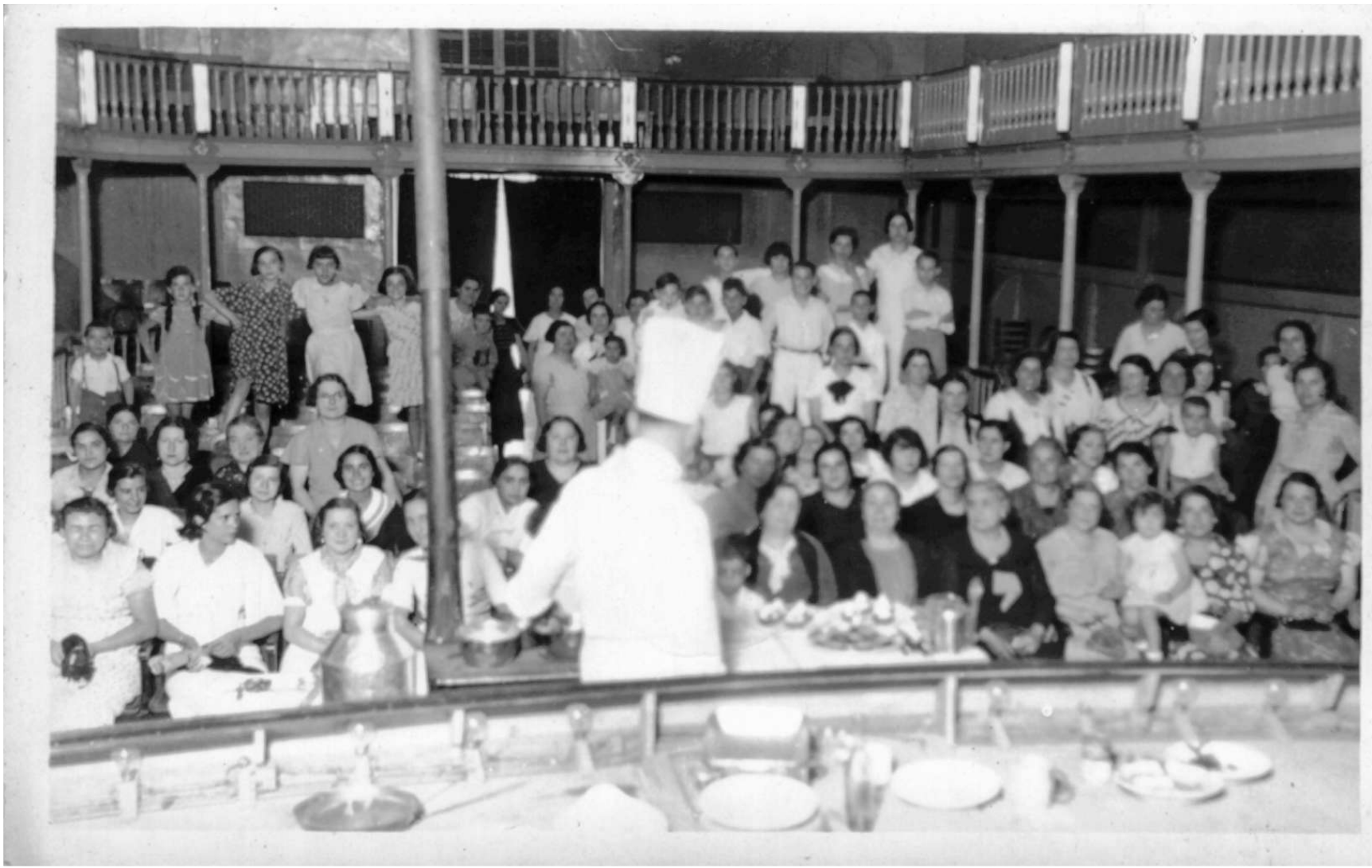


Cal Ninyo

Testimoni de la història de Sant Boi



1934. Cal Ninyo. (1)

El cafè restaurant era conegut inicialment pel “Cafè del Centre”, construït per Miquel Campins Bordoix, conegut per tothom pel “Saragossa”. Era un empresari de molta empena i bastants diners. A partir de l'any 1865, fins a l'any 1936, molts barcelonins i barcelonines venien a Cal Ninyo a sopar i dormir quan anaven a caçar a les muntanyes dels voltants de Sant Boi. A més del cafè, Miquel Campins, va construir més cases, una de les quals li servia de magatzem. També va construir pel seu compte l'edifici de l'estació quan volia posar la línia del tren fins a Barcelona, cosa de la qual va desistir el 1902 perquè no va trobar socis que l'ajudessin.

Josep Elias i Basca “El Ninyo”. Va néixer el 17 de gener de 1852 i va morir l'11 de novembre de 1931. Quan era molt petit, passaven pels carrers del poble unes gitanes que venien diversos productes i un dia, en veure'l, van dir: ‘Que bonito es, parece “el Niño Jesús”’. I cada vegada que passaven i el veien deien: ‘Mira es el “Ninyo”’. (2)



Josep Elias i Basca, “El Ninyo”, era fill d'una família de treballadors coneguda per “Cal Llebra”. Quan era jove no va poder fer estudis superiors, tot just sabia llegir i comptar, i treballava fent de dependent al Cafè del Centre.

Volia superar-se, va marxar de Sant Boi i va anar primer a Saragossa i després a Barcelona. Quan van passar uns anys va tornar a Sant Boi i ja havia adquirit una certa cultura i recollit uns quants diners amb els quals va comprar el cafè, i el va pagar en diversos pagaments. Des que era ben jove estava enamorat d'una neboda de l'amo, la Teresa Duran, i s'hi va casar. (3)



NOTES SOBRE JOSEP ELIAS BASCA

Josep Elias Basca, “El Ninyo”. Amb aquest motiu el coneixia tothom, pels seus néts era l'avi “Ninyo”, fins al punt que l'àvia, quan s'hi adreçava tant directament com indirecta, feia servir el motiu, “El Ninyo”. El millor elogi que hem sentit mai era el d'un contemporani seu, “No era un senyor cafeter, era un cafeter senyor”. Sempre vestit de forma impecable, coll i punys emmendonats, que es canviava cada dia, fins i tot de roba interior, cosa gens freqüent a l'època. De gestos moderats, paraula fàcil i educada, tertul·lià imprescindible a les xerrades al voltant de la famosa fogona del cafè. Allà es parlava de tot, tant a nivell del poble com de la resta del món. Era punt de trobada de les xafarderies del poble.

Sever fins a l'extrem a nivell familiar, també temut, però sempre respectat i molt estimat. Li van viure set fills dels onze que tingué, tres nois i quatre noies.

Va emprendre molts negocis. Amb carros feia el transport de teixits de Can Güell fins a Barcelona. Una de les plataformes era tirada per diversos animals i en delien el carro de les peces. Tenia també un servei de tartanes des de la placeta, a Sant Boi, fins al tren, a Cornellà. Amb una d'aquestes tartanes oferia el servei de transport a Don Eusebio, qui sempre arribava a la Colònia conduït pel mateix fill del “Ninyo”. A la mateixa Colònia també tenia la concessió del cafè L'Ateneu. Tenia diverses propietats agrícoles i d'aquesta manera també feia de pagès senyor. Les cambres les tenia a l'edifici del costat de la sala, a cal Carreter, al carrer del darrere, on actualment hi ha l'entrada pel carrer Joan Bardina. Tractava amb vins, i tenia les botes als baixos de l'edifici del Foment on envasava el vi amb el nom de “La Flor de Uva”. També va ser un empresari del cinema, el “Cine Familiar”. A la sala s'exhibien les mateixes pel·lícules que al cinema de la plaça del Pedró a Barcelona, i les pel·lícules eren acompanyades al piano. I també podem comentar les múltiples obres de teatre representades i els actes de caire social i polític que s'esdevingueren a la sala. Podem destacar el fet que el cafè també era seu dels “catalanistes”, sembla que eren les joventuts de La Lliga, que tenien un “cuarto” darrere la sala de billars, entrant a l'esquerra.

Com a anècdota podem comentar que un dia, al cafè, un pagès va comentar que es venia un bosc a la part alta del Llor. El “Ninyo” li preguntà quan en demanava i l'altre li'n digué la quantitat, es va posar la mà a la butxaca i va pagar-lo allà mateix. Una de les seves filles deia d'ell que portava sempre la casa a la butxaca.

En morir, el 1931, s'estalvià de veure la fi del seu cafè, incautat pel Sindicat de Pagesos primer, després com a caserna de les tropes mores les quals van cremar les llotges i el mobiliari per escalfar-se, i finalment com a allotjament dels presoners republicans que es van enviar per reparar els ponts del riu. Però això és una altra història.

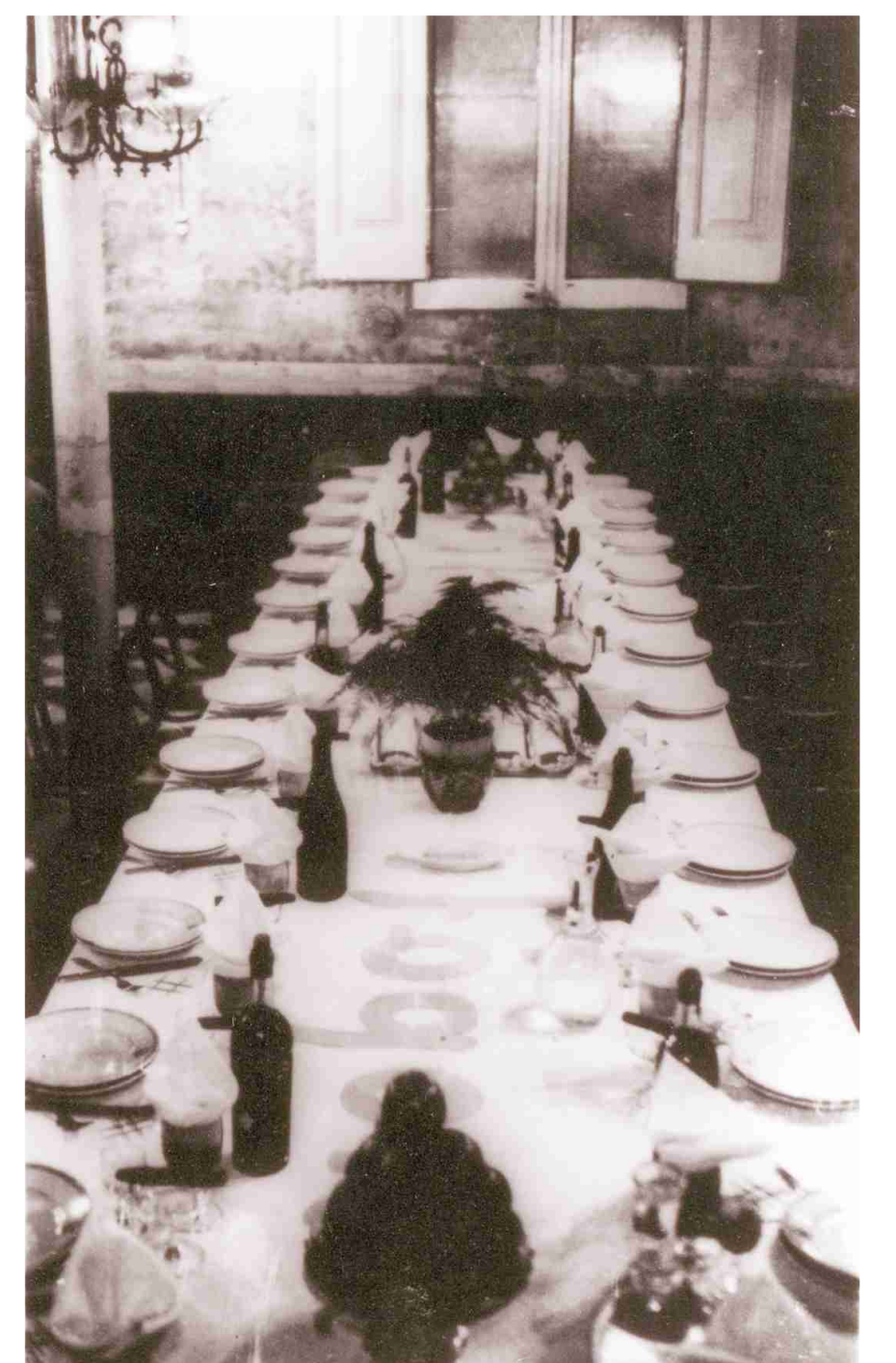
Enric Net Elias. *Nét*

L'any 1877 va presentar-se al seu antic amo i li va proposar comprar-li el local. Campins, que l'apreciava molt, ho va acceptar. El local va ser reformat a fons, es va substituir el mobiliari i es va decorar amb gust exquisit.



1910, aproximadament. Entrada del Cafè Elias (4)

9 de gener de 1926. Taula preparada per al sopar de la colla d'assidus concurrents i amics anomenada “La Peña de la Fogona” al Cafè i Restaurant Casa Elias. La fotografia la va fer Antoni Gabarró Bordas, membre de la Peña. (6)



1915, aproximadament. El Gran Cafè i Restaurant Casa Elias (5)



AJUNTAMENT DE SANT BOI DE LLOBREGAT



Aquest local acolliria, amb el anys, els primers balls de màscares que es van celebrar a la nostra vila, els primers balls del rugbi i sessions de cinema, on es van arribar a estrenar dos dels més grans èxits d'aquells temps: *L'hereu Pruna* i *El tiro de fusil*.



1901. Programa de la Festa Major del Centro Samboyano (7)



1912. Programa de la Festa Major del Centro Samboyano (8)



Data indeterminada. Programa d'actes a Cal Ninyo (9)



1935. Actes polítics i culturals de l'Onze de Setembre a Cal Ninyo (10)

La sala de festes del local de Cal Ninyo va ser durant els anys 1957 al 1967, l'espai on tenien lloc les exposicions tant de fruita i productes del camp com de maquinària diversa.



1959. Fira de la Puríssima. Exposició de fruita i productes del camp a la Sala de Cal Ninyo. Les dues persones de la dreta són, la que porta barret, Joan Aleu i Torres, i al costat seu, Francesc Ros i Mestres, aquell any president del sindicat agrícola de Sant Boi de Llobregat, aleshores anomenat "Hermandad de Labradores y Ganaderos". (13)



1961 a 1967. Exposició de la Fira de la Puríssima a la Sala de Cal Ninyo en el moment de la visita de les autoritats per a la inauguració. El president de la "Hermandad de Labradores y Ganaderos" era l'Isidre Ros i Mestres, i l'alcalde de la vila, Josep Milà i Gelabert. (14)



1931 – 1936. Sala d'actes de Cal Ninyo (11)

El local, que aviat va ser conegut com "Cal Ninyo", va ser un magnífic centre d'atracció de forasters i dinamitzador de la vida cultural local. Una demostració del seu refinament és que la carta del restaurant estava escrita en francès.



1965, aproximadament. Catifes de flors al carrer Major (12)

A Cal Ninyo s'hi poden veure els cartells de la programació cinematogràfica.



La rehabilitació de Cal Ninyo (15)

L'Ajuntament va accedir a la propietat de Cal Ninyo a l'abril de 1999, després d'una permuta amb els anteriors propietaris. A partir d'aquell moment es va començar a treballar en la seva recuperació. Les obres de rehabilitació van començar el 2002 i van finalitzar aquell mateix estiu. Els treballs portats a terme han conservat l'estructura originària de l'equipament, patrimoni important de la història cultural de la vila del segle passat. El pressupost de les obres ha estat d'uns dos milions d'euros.

IMATGES GRÀFIQUES
(1) Josep Maria Marzo Mor
(15) Àrea de Disseny i Promoció de la Ciutat
Dels fons de l'Arxiu Històric Municipal de Sant Boi de Llobregat:
(2), (3), (6), (13) i (14) Jaume Vilà Tous
(4), (7), (8) (9) i (11) Enric Net Elias
(5) Joan Ros Cardona
(10) Arxiu Rubió
(12) Bar Extremeño

REFERÈNCIES DOCUMENTALS
Fons documental de l'Arxiu Històric Municipal de Sant Boi de Llobregat a partir de texts de:
Jaume Vilà Tous
Mireia Pedro Pascual (L'Abans. Sant Boi de Llobregat. Recull gràfic 1892-1965)
Carles Serret i Bernús i Maria Lledó Barreda i Casanova (Vides santboianes)

COORDINACIÓ: M. Lluïsa Simon